

Historielaget jubilerer!

Groruddalen Historielag ble stiftet 27.10.1981 og kan i år feire sitt 20-års jubileum.

Side 2 og 3

Gamle stedsnavn.

Vi etablerer nå en gruppe som vil arbeide med å kartlegge gamle stedsnavn i Groruddalen. Bli med på denne spennende jakten!

Side 4

Kalbakken bro

Hvelvbro bygget ca 1770

En roman i Akersdølen!

I dette nummer av Akersdølen begynner en føljetong som vi håper medlemmene vil sette pris på. Det er historien om gården Tveit, bedre kjent som Bredtvæt, og om de andre gårdene i området. En spennende kjærlighetshistorie som også forteller litt om livet her i tiden like etter svartedauden. Om historien er historisk korrekt eller ikke, tar vi ikke standpunkt til. Det overlater vi til leserne. Rettighetshaveren har gitt oss anledning til å gjengi boken i sin helhet.

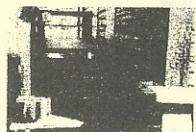
Side 6

Gamle bilder!

Hvis du har gamle bilder som kan være av allmenn interesse, ta kontakt med oss!

Også bilder av nyere dato er vi meget interessert i. De kan være viktige!

Side 5

Fra stabburstrappen i jubileumsåret 2001

Kjære medlemmer og venner!

I år kan Groruddalen Historielag feire sitt 20-års jubileum. Stiftelsen skjedde den 27.10.1981. Nå er ikke et 20-årsjubileum noe som vanligvis omfattes av så stor oppmerksomhet. For et historielag er dette likevel ingen liten begivenhet. Det er et landsomfattende fenomen at nesten ingen historielag var etablert før tidlig på 1980-tallet. Før den tid var det ”bygdas beste menn” som forvaltet lokalhistorien. Det var mange enkeltpersoner som gjennom årene gjorde dette på en utmerket måte. I dagens moderne samfunn har historielagene blitt en viktig resurs for offentlig forvaltning i forbindelse med navnsetting av veier, navn på borettslag og lignende.

I Groruddalen har vi mange eksempler på at navnsettingen i utbyggingsfasen til dels må kunne karakteriseres som fantasiløs og uten forankring i lokalhistorien.

Aktivitetene våre vil i hele dette året bære preg av at vi er i et jubileumsår. Allerede den 7. februar kunne vi invitere til det første arrangement for medlemmene, omvisning i Oslo Byarkiv. Selv under temmelig ruskete vær og føreforhold hadde mange medlemmer funnet veien til Oslo Byarkiv hvor Leif Thingsrud og Grethe Flood på en overbevisende måte fortalte om kilder og arkiver.

I dette nummer av AkersDølen vil du finne invitasjon til tre andre arrangement. I anledning jubileumsfeiringen vil det på alle disse arrangement også bli underholdning.

AkersDølen fremstår også i en annen skikkelse enn før, og vi håper du liker fornyelsen. Våre spalter er åpne for innspill fra våre medlemmer, og vi ser frem til å motta din meningsytring.

I dette nummer lanserer vi et prosjekt hvor vi ønsker å samle inn gamle stedsnavn og registrere disse på en faglig forsvarlig måte. Oslo Byarkiv har signalisert at de kan være interessert i å delta i prosjektet. Vi håper nå at medlemmene våre tenner på ideen og blir med på en spennende jakt.
Oslo, februar 2001.

Leif Frantzen
leder

Hva skjer?

**Onsdag
28. februar**

**Lysbildevandring langs Alna
på Nordtvet Gård, Stabburet
onsdag den 28. februar 2001 kl 19.00**

Karsten Sølve Nilsen fra Hellerud Historielag tar oss med på en vandring langs Alna – Oslohistoriens viktigste elv – Vi følger den fra kildene i Lillomarka til utløpet i fjorden under Ekeberg. Kunstnerisk innslag Ta med venner og kjente – gratis adgang!

Velkommen!

**Onsdag
7. mars**

**Vi inviterer alle med interesse for
slektsforskning
til demonstrasjon av dataprogrammet
Familiearkiv 97
på Nordtvet Gård, Stabburet,
onsdag den 7. mars 2001, kl 19.00**

Kjartan Eide

wil vise programmet i praktisk bruk, og deltagerne kan prøve seg på tastaturet! Kunstnerisk innslag!
Gratis adgang for medlemmer!

Velkommen!

**Onsdag
21. mars**

**Vi inviterer til Lysbildekåseri om gårdene i
Groruddalen på Nordtvet Gård, Stabburet
onsdag den 21. mars 2001 kl 19.00**

Erik Aubakken

tar oss med på en tur til noen av de
gamle gårdene i Groruddalen.

Groruddalen Arbeiderkor

med steinhuggerne

Ta med venner og kjente – gratis adgang!

Velkommen!

Gamle stedsnavn

Fornminner som skålgrøper, arkeologiske funn, gamle hus og rester av gårdsanlegg er viktige i forhold til forståelsen av lokalhistorien. Like viktige, om enn ikke fullt så håndfaste, er også de gamle stedsnavnnene. For at de skal leve videre må de tas i bruk i forbindelse med navn på gater, veier og plasser.

Dessverre er det, etter vår mening, ikke tatt tilbørilig hensyn til dette ved navnsettingen i de nye boligområdene som har vokst fram i Groruddalen.

Hva hadde for eksempel garver Ytteborg med Stig gård å gjøre? Bodde Kristoffer Robin og Ole Brumm noen gang i Stovnertraktene?

Det er ikke meningen å latterliggjøre navnsettingen av veier i Groruddalen gjennom disse ironiske spørsmålene knyttet til navn på veier i bydel Stovner, men det er et faktum at bruken av navn på fortjente christianiaborgere eller populære figurer fra barnelitteraturen har fortrengt andre alternative navn på de samme veiene. Dette gjelder ikke bare bydel Stovner. Alle bydelene i Groruddalen har det omrent på samme måten. Da utbyggingen veltet ut over Østre Aker i tiårene etter krigen la den nådeløst under seg gårder og andre områder i jordbruksbygda. Det hadde bodd folk der i mange generasjoner, og gårder, jorder og andre steder hadde sine godt innarbeidede navn.

Dessverre ble det ikke tatt godt nok vare på disse gamle navnene når gater, veier, plasser, boretslag og annet i de nye drabantbyene skulle døpes. Riktig nok har det skjedd en liten bedring i den seneste tiden ved at noen bydelsadministrasjoner har henvendt seg til historielaget og bedt om råd i forbindelse med navnsetting. På denne måten har enkelte av de gamle stedsnavnnene kommet til syn igjen på navneskiltene til for eksempel gangveier.

Det er klart at alle gamle stedsnavn ikke kan finne sin plass på veiskilt, og vår hensikt er heller ikke å få døpt om gater, veier og plasser som har fått navn som vi i utgangspunktet synes er malplasserte. For å hindre at de fleste av de gamle stedsnavnnene skal forblive i den store glemmeboken ønsker Groruddalen historielag å ta initiativ til en aksjon for å registrere dem slik at de kan bli tatt vare på for ettertiden.. Denne registreringen vil blant annet være nyttig som referanse for kommunale komiteer som i fremtiden skal sette navn på steder i lokalmiljøene. Historielaget etablerer derfor en gruppe med oppgaven å kartlegge så mange som mulig av de

gamle stedsnavnene i hele Groruddalen, og inviterer alle som har interesse for dette eller som kjenner til gamle navn i bydelene om å ta kontakt med oss.

Det begynner å haste fordi folk som kjente godt til de gamle stedsnavnene etter hvert faller fra. Derfor er det på høy tid å gjøre en dugnad i forhold til å samle inn den informasjonen som fortsatt er tilgjengelig rundt omkring. Ta utfordringen! Snakk med folk som du mener kan ha noe å bidra med, eller tips historielaget om personer som du mener kan sitte inne med opplysninger om gamle stedsnavn.

Syvers

Gamle bilder.

Vi har sagt og skrevet det flere ganger tidligere, og vi gjentar det gjerne: Gamle fotografier er en verdifull lokalhistorisk kilde!

De aller fleste artiklene som har stått på trykk i de tretten årbøkene Groruddalen historielag har gitt ut til nå, er illustrert med fotografier hentet fra private fotosamlinger og familiealbum. Det er vår erfaring at mye viktig lokalhistorisk informasjon ligger skjult i skuffer og skap over hele Groruddalen, og for den sak skyld også andre steder hos utflyttede groruddøler eller deres etterkommere.

Mange mener at de fleste bildene i familiens album er av en så privat art at de neppe kan ha allmenn interesse. Dette er åpenbart ikke riktig. Det har vist seg gang på gang at motiver som ble sett på som helt private, har en viktig historie å fortelle til langt flere enn en engere familiekrets.

Vi oppfordrer derfor alle til å gå i seg selv og i sine og familiens fotosamlinger. Ta kontakt med historielaget hvis du har fotografier som kan være av allmenn interesse!

Når vi sier gamle bilder betyr ikke det bare fotografier fra tidlig 1900-tall. Også bilder av nyere dato er så avgjort av interesse. Hvis du er i tvil om et bilde er interessant eller ikke; ta kontakt med oss. Ring eller besök oss på Stabburet.

God jakt!

Syvers

Magnus Lagabøters Landslov

I tiden fremover vil vi gjengi utdrag fra denne loven som ble skrevet i 1274/76. I dette nummer trekker vi frem noe som er like aktuelt i dag som for 725 år siden, om enn på en litt annerledes måte.

KaP. 58.

Hvorledes man skal veide bjørn og ulv.

1. Bjørn og ulv skal i hver mands utmark være veidende for hvem som vil, undtagen der hvor bjørn er ringet i hi; det skal han lyse i folkeforsamling, at det er hans ring. Nu veider andre bjørnen, da veider de for den, som eiet ringen og landnam til jorddrotten. 2. Nu eier granner gildremark sammen, da skal, den, som gildre vil, kræve utskiftning med vidner. Men vil de ikke skifte, da gildre den, som gildre den, som vil, og nyte sin fangst. Men om han gildrer og ikke har krævet skifte, da eier alle de fangsten som er sameiere i marken og dele efter jordbruket. 3. Nu gildrer en mand der, hvor han eier eller har faat lov, og folk stjæler hans gildre eller hugger den ned, det kaldes spildeverk, og hvis det er vidnefast, bøte (gjalde) en halv mark sølv til kongen og erstatté (bæte) eieren skaden efter 6 skjønsomme mænds takst og avindsbot atpaa. 4. Nu stjæler nogen dyr av nogens gildre og det blir vidnefast, da er han saket i mark sølv til kongen for tyveri, og tvigjælte den fangsten, som han stjal fra. 5. Nu om nogen gildrer i heimrasten (heimskogen, heimhagen), da skal han sprette (aapne snaren) om dagen, og gildre om natten. Men om fæt gaan i om dagen, da ha den fæt, som eiet snaren, og han erstatté (gjalda) eieren jevngodt fæ etter seks mænds skjøn. 6. Nu hvis nogen gildrer utenfor heimrast, f. eks. lægger selvkudd etter bjørn eller andre dyr, da skal han lyse ved herredskirken eller paa tinget, hvor det ligger. Om folk siden gaan i og faar mén av det, da skal hver aabyrges sig selv. Men er der ikke lyst i forveien og nogen faar bane derav, da skal der bøtes 5 mark sølv til kongen; men frændbøter og kongens ret falder bort. Men om han livner op, bøtes der saarbøter efter takst av 6 mænd, 3 for hver part; kongen eier intet i det. 7. Ingen skal gildre paa anden mands jord; men om han gildrer, bøte (gjalde) landnam til jorddrotten og veide for den, som eier jorden.

PORMOD AF PVEIT OG HANS ÆT

EN SAMLING

HISTORISK-ROMANTISKE SKIZZER FRA ASLOAARHERAD
I DEN SENERE MIDDLEALDER

AF

JOH. K. BERGWITZ,

O.R.SAGE, EX. HIST.

KRISTIANIA
OLAF NORLIS FORLAG

1908

Tormod af Tveit og hans æt

Under leting etter lokalhistorisk stoff, kom vi over denne lille boken av Joh. K. Bergwitz utgitt på Olaf Norlis Forlag i 1908.

Deichmanske Bibliotek har den i sine hyller, men vi antar at den der står og støver ned. Vi fikk kontakt med rettighetshaveren, Toralf Bergwitz, som har gitt oss tillatelse til å utgi boken i vårt medlemsblad. Vi har valgt å gjengi boken i det språket den er skrevet i. Litt tungt å lese for helt unge mennesker kanskje, men språket er med på å gi denne boken en spesiell karakter og tidskoloritt.

Berit af Tveit ved Hoffet paa Akershus.

1309.

Sjøen laa stille og blank. Aftensolen glitred i Vandspeilet og farvede Ruderne i Akershus Slotsvinduer. I jomfruburet sad Frøken Agnes, Kong Haakon V's naturlige Datter, med sine Terner, og broderede til sin Faders Riddere og Svende. Frøken Agnes var ganske ung, neppe voxen, og af alle Ternerne var ingen saa rank og stolt som ung Berit af Tveit. I to Aar havde hun været ved Hove. Da kom hun did forknyt og bange blandt det høie Herskab, hun - en Bondes eneste Datter. Men snart havde hun fundet sig til Rette. Hun følte sig hun og, eneste Barn og Arving til den gamle store Odelsgaard Tveit i Asloarhcrad, der havde været i Ættens Eie i umindelige Tider. Nu var hendes Fader den sidste Mand af Ætten, som Haakon Kongen i Haarfagreætten. Som Kongsætten førte sine Aner til Ynglinger og andre Sagnhelte saaledes var Tveitætten ikke mindre stolt af sit Stamtræ, det en Klerk havde skrevet sammen paa Pergament og som hang over Høisædet paa Pveit. Det viste at Tormod hin raude var kommet til Bygden for 800 Aar siden. Med en Flok Gauter fra

Hallandskysten var han draget nordover med Øxe og Bue. Nyt Land vilde de vinde. Gjennem Ranriki var de kommet gjennem store Skoger og havde i Vingulmork ved Foldens Bund fundet herlig jord, lidet ryddet og dyrket. Og her var Stuen tømret, Gammelstuen, hvor endnu Høisædet stod, og det gamle Ild-sted som pietetsfuldt var værnet af Ætten fra Mand til Mand. Men Berits Fader vandt ingen Kvindes Hu. So Aar gammel fandt han en ung Husmandsjente, der tog den gamle ætstore Særling til Husband, og Aaret efter fødte hun en Datter Berit og lod sit unge Liv. Ensom i ætstore Minders Krans var Berit voxet op, og da hun blev 17 Aar, tog Faderen hende barsk med. Nu skulde hun til Hove. En Ridder eller Mand å vapn maatte alene blive hendes Husband, af Bygdens unge Karle var ingen god nok til Tveitættens sidste fagre Skud.

Det var stille i jomfruerne Rum. Ingen mæled et Ord. De tænkte paa dem, hvis Skjærf de baldyred. Et tungsinde Drag laa om Berits Øine. Hun hørte hviske baade et og andet om sin Ridder. Længe havde hun ikke været ved. En kold Luftstrøm i den svagt oplyste Gang bragte Berit til at slaa Øinene op, og Graaden brød frem. Haftor, hvor kunde I nænne dette? var alt hun fik over sine Læber.

Og Svaret lød tonløst fortvilet: Kongens Vilje er stærkere end vor.

Men Natten igjennem kasted Berit sig søvnlös paa sit Leie. Og Dagen derpaa fulgte en Væbner med Svende hende hjem til Farens Gaard. Livet syntes hende glædeløst. Ved Hove havde Ulykken ramt hende. Da Faderen om en Tid fik Sandheden at vide, forsvandt han. Kun Ravneskrig ved Myren i den øde Skog forkyndte hans Skjæbne. Og paa Vaarsiden det følgende Aar fødte Berit sit Ulykkens Barn. Efter Stamfar og Morfar fik han Navnet Tormod. Høiættet var ogsaa han, men anderledes end Tveitættens sidste Mand havde villet det.

Berit og Tormod paa Tveit. 1323.

Mor, idag samles mange gjæve Mænd i Oslo! Det var Tormod, en stor stærk Gut paa 3 Aar, som hjalp Berit sin Mor og Slaatte-folkene med Markarbeide, som raabte dette. Berit stod hos, hun syntes tidlig ældet, et svært Skaut dækked det ravnsorte Haar og noget af Panden. Men Øinene lyned, da hun svarte: "Tormod! Dit og mit Arbeid er paa Tveit, og her skal Tanken være, ikke hos de Store i By og Slot." Der

var en Fasthed og tillige Bitterhed i Tonen, som bragte Dormod til Tausbed.

Efter Kveldsværdens sad Mor og Søn sammen i Gammel-stuen. Begge var tankefulde og tause. "Mor, nu hviler Arbeidet. Fortæl om Byen og Slottet og om Far!" Det kvak i Berit. Uden at ville det, dvæled hun ved sin Ungdom som kunde være blevet saa skjøn, om ikke Kongebud og Storfolk havde sveget. Bitter var hun, da hun svared: De Tanker maa fare, Tormod. Der kommer intet godt fra de Store. Vi hører Tveit til, det er mit og skal blive Dit. Rigsmodet i Oslo sætter for Magnus Barnekongen, gode Mænd at styre Land og Rige, mens Ingebjørg hans Mor er i Sverrig. Lad dem om det! Din Far er død for Dig og mig."

Sorgen havde været tung, da Berit, 20 Aar gammel, forstod at Faren var død, og sønder-knust syntes hun, da hun nogle Maaneder efter svøbte sin nyfødte Søn og gav ham Navn, det Klerken bekræfted, da han øste Vand over Gutten. - Men kraftig som hun var, reiste hun sig snart. Ættegaarden var nu hendes Alt, den vilde hun værne, den vilde hun ofre sit Liv og sine Kræfter og overgive den god og veldyrket til sin Søn naar han blev voxen. Men selv vilde hun tage fat og lede alt, og tidlig skulde han

vænnes til Bondens jevne Liv. Klerken fik give ham nødtørftig Kundskab, det havde hun Raad at lønne ham for, men selv vilde hun have ham under Øine og lære ham et strevsomt Livs Velsignelse.

Og dette havde hun trolig holdt. Da lød kraftige Slag paa Døren. Ind traadte en Væbner med to Svende. "God Kveld, Mor Berit," lød hans Hilsen. Berit reiste sig, rank og stolt. Hun aned en Fare. "Hvad vil veifarende Mænd paa Tveit?" svared hun. "Hafpor Jonssøn, min Herre og Kongens Frænde, lar spørge, om Din Søn Tormod faar tjene ham og bli hans Mand?" Det lyste op i Dormods Oine ved disse Ord, men Morens Blik bragte ham til at tie. "Min Søn er Odelsmand til Tveit og blir ingen Stormands Tjener. Farvel!" lød Berits Svar; og Mændene gik. Dog lagde de paa Bordet en Pergamentsrul, før Døren lukked sig bag dem.

"Hvad er dette, Mor?" Gutten rakte Berit Rullen. "Til Pormod af Tveit," læste Moren, uforvarende, men Gutten mærked det. I en Rul laa en rig Gave, 100 Guldstykker, som Gutten beundred og vendte i Haanden, mens Moren læste Pergamentet igjennem og saa paa Seglet, der hang hos.

"Vil Din Mor ikke give Dig Lov at følge Dit Kald, som Din Byrd siger Dig, saa lad Din Far faa sone ved Gave. Naar Kongebud hindred Dig, en Riddersmands Søn at blive Mand å vapn, da kjøb for Gaven Vaaben og Rustning!" stod der.

Et Haansmil gled over Berits Aasyn. "Følg mig, Pormod," sagde hun, "og tag Ild med!" Tause gik de op Bakken til Skogtjernet. Komne op til Bredden samled de Kviste sammen og i Sommernatten flammed Ilden lystig op.

"Hør, Tormod," sagde Berit. "Brevet er fra Din Far, hans Navn er Ridder Haftor Jonssøn. Men som han sveg Din Mor paa Kongebud, saa er Du og jeg ham fremmede. (Hun læste hvad der stod i Pergamentet.) "Men ligesaa visst som han er os fremmed" (hun tændte Pergamentet ved Baalets Flamme), "ligesaa visst er Din Vei en fribaaren Odelsbondes Vei, ikke en Herremands Tjeners. Thi som hans Søn er Din Fremtid stængt. Din Gaard og Dit Land kan du værne, ikke med Sværd, men med Oxe og Spade. Ætstore Maal og Tanker vil Du faa. Men hold dig ved Odelsbondens Kaar." Dermed kasted hun Guldrullen i det blanke Tjern. "I Dig skal Tveitætten atter blomstre. Lykke og Fred skal Du da høste, det Din Mor forgives har

sukket efter, Tormod min Søn, lover Du det?" "Mor," hvisked Gutten og lagde stille sit Hoved mod hendes Skulder.

Pesten raser paa Tveit.

1350.

Hvad Tormod hin Kvæld ved Skogtjernet, i barnlig Tillid halvt uforstaaende, havde lovet sin Mor, havde han trolig holdt. Som Aarene gik blev det ham mere og mere en Glæde. Stundom før Udlængsel og Krigerdrømme i ham, men om Kvælden sad Moren i Høisædet stille og andagtsfuld, og da vandt han altid Fred og Lykke, i Seir over sig selv.

Mor og Søn leved længe sammen alene. De havde jo ingen Slægt. Men alt imens havde Berit tømret en Stue der, hvor Veien steg opover til Gjølluraasi. Hun vilde vige, naar Tiden kom, men dog være paa Slægtens Grund. Og en Dag, i 1339, da Tormod havde Ærind i Oslo, det var Kornafgiften til Sysselmanden han skulde leve, traf han en Sambygding, han aldrig havde seet, Arne Ormssøn af Arnarud i Vestbygden. Med ham var hans Hustru Ingebjørg og deres eneste Barn Datteren Brynhild. Herlig som hin Skjoldmøy, hvis Navn hun har, syntes den 17-

aarige Odelsjente ham at skue. De fulgtes ad, Tormod tog Veien ad Frysjubru og opover mod Margarettdalivatn, hvor Arnarud laa, trods hans Vei var en anden, den ad Profastaeng langs Eykrin og Reppisstadir gardenom.

Fortsetter i neste nummer av AkersDølen – følg med i denne dramatiske historien fra dalen vår.

**Historie er
spennende!**

Prisøkning på våre årbøker.

Vi har klart å holde en stabil lav pris på årbøkene våre i ti år. Kun kr. 100,-. En rekke kostnadsdrivende faktorer gjør at vi ser oss nødt til å øke prisen fra 1. mars 2001.

Den nye prisen er kr. 120,-.

Prisøkningen er beskjeden, men den vil gi oss mulighet til å fortsette med innsamling av lokalhistorisk stoff og utgi dette i bokform.

**HUSK
å betale kontingenstenen 2001!**

Frantzen Leif
Ammerudgrenda 83
0960 Oslo

B

Returadresse: Groruddalen Historielag, Postboks 37 Grorud,
0905 Oslo - telefon 22 25 76 32 eller 22 80 44 74

Vi utgir en ny årbok hvert år. Bøkene inneholder viktig lokalhistorisk dokumentasjon fra hele Groruddalen. Den eldste årboken er like aktuell nå som da den ble utgitt. Vi har et spesialtilbud til dem som ikke har en komplett samling: Kryss av på nedenstående bestillingsseddel og vi sender deg årbøkene portofritt for kun kr. 120,- per stk.

Bestilling

Ja, takk, jeg bestiller følgende: (kryss av)

☐ Årbok 1985	☐ Årbok 1987	☐ Årbok 1989/90	☐ Årbok 1991
☐ Årbok 1992	☐ Årbok 1993	☐ Årbok 1994	☐ Årbok 1995
☐ Årbok 1996	☐ Årbok 1997	☐ Årbok 1998	☐ Årbok 1999
☐ Årbok 2000			

Jeg ønsker å få bøkene tilsendt samlet

å få en bok hver måned til alle er levert

jeg bestiller et fast abonnement for fremtidige årbøker.

Abonnementet gjelder til det sies opp.

Kulturminneguide - Vandring i bydel Bjerke – kr. 50,-

Vandring på Grorud kr. 50,-

Rapport om Skansene på Bakås, kr. 75,-

Medlem nr. _____ Navn _____

Adresse: _____ Postnr.: _____

Oslo, den _____

(underskrift)

Klipp ut denne siden, legg den i en konvolutt og send den til oss, eller bestill over Internett www.grohi.com !

Trykk: Rødtvet Eldresenter